

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за магістерською програмою професійного спрямування «Економіка, планування та
управління бізнесом»

**на тему: «Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства в
галузі туристичного бізнесу
(на прикладі ТОВ “Поїхали з нами”»**

Виконавець:

студентка ЦЗФН
Іванішина Любов Олегівна

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Маркітан Олександр
Сергійович

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Конкуренція є основною умовою, за якою працює ринковий механізм, бо забезпечує стабільне зростання економіки, розмаїтість асортименту і високу якість товарів та послуг. Формування конкурентних відносин сприяє створенню цивілізованого ринку, що включає сферу виробництва й товарообміну. При цьому конкуренція виконує ряд важливих функцій, серед яких: визначення ринкової вартості товару в процесі конкурентної боротьби; стимулювання впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво як інструмент економічної виживаності підприємств й одержання інших переваг перед конкурентами; відбір у процесі конкуренції найбільш ефективних форм власності й господарювання, виключення її неефективних ланок через механізм банкрутства.

Вітчизняні підприємства повинні зосереджувати увагу не тільки на ефективності виробництва, але й на ефективності функціонування в конкурентному середовищі, а тому виникає необхідність науково-методичного забезпечення оцінки та діагностики їх конкурентоспроможності.

Конкурентоспроможність підприємства є однією з найважливіших категорій ринкової економіки і характеризує можливість та ефективність адаптації підприємства до умов конкурентного середовища. У зв'язку з цим обґрунтування підходів до її дослідження з метою наступної розробки системи заходів для зміцнення позиції та досягнення конкурентних переваг підприємства є актуальним. Конкурентоспроможність є категорією динамічною, причому її динаміка обумовлена, насамперед, зовнішніми факторами, значна частина яких може розглядатися як керовані параметри.

В умовах трансформаційних процесів розвитку економіки України все більшого значення набуває проблема вибору методу оцінки конкурентоспроможності підприємства.

Фундаментальні поняття конкурентоспроможності досліджені та розроблені у працях таких економістів, як М. Портер, А. Сміт, К. Маркс, Ф. Енгельс, Й. Шумпетер та інші.

Серед вітчизняних дослідників питання розвитку конкуренції та забезпечення конкурентоспроможності економічних формацій висвітлюється у працях А. Задоя, В. Петруня, О. Маслак, Л. Квятковська, П. Кулінічев, Л. Антонюк, Н. Тарнавська, А. Левицька та інших вітчизняних вчених-економістів.

Мета кваліфікаційної роботи є обґрунтування механізмів розвитку підприємства з метою підвищення його конкурентоспроможності в сучасних ринкових умовах.

Завдання:

1. Розглянути поняття та сутність конкуренції.
2. Визначити методи оцінки та підвищення конкурентоспроможності.
3. Розглянути особливості конкуренції в туристичній галузі.
4. Охарактеризувати та надати аналіз діяльності ТОВ "Поїхали з нами".

5. Провести оцінку фінансово-господарської діяльності ТОВ “Поїхали з нами”.
6. Провести оцінку конкурентного середовища на ринку туристичних послуг в м. Одесі.
7. Виявити конкурентні позиції ТОВ “Поїхали з нами”.
8. Сформулювати напрямки підвищення конкурентоспроможності підприємства ТОВ “Поїхали з нами”.
9. Скласти інвестиційні та операційні плани напрямів підвищення конкурентоспроможності.
10. Провести оцінку ризиків та методів їх запобігання.

Об’єктом дослідження виступають процеси обґрунтування заходів, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності підприємства, на прикладі ТОВ “Поїхали з нами”.

Предметом дослідження є методи та заходи, які спрямовано на підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Методи дослідження. У дипломній роботі використовувались наступні методи: метод горизонтального та порівняльного аналізу для оцінки фінансово-господарської діяльності турагенства та визначення його на ринку, метод порівняння, розрахунковий, графічний метод, для розрахунків динаміки був використаний Microsoft Word Excel та Project Expert .

Інформаційна база дослідження складають закони України, періодичні видання, статистичні дані щодо розвитку галузі, кон’юнктурні дослідження галузі, дані статистичні, аналітичні, бухгалтерського, управлінського й аналітичного обліку діяльності ТОВ “Поїхали з нами”, сайти турагенств, власні спостереження автора, відгуки туристів.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (46 найменування) та 8 додатків. Загальний обсяг роботи становить 128 сторінок. Основний зміст викладено на 100 сторінках. Робота містить 35 таблиць, 22 рисунків.

Публікації. За результатами проведеного дослідження опубліковано 1 статтю: “Аналіз конкурентоспроможності туристичних підприємств в Україні”.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі “Теоретико-методологічні основи конкурентоспроможності підприємства” розглянуто поняття та сутність конкуренції, методи оцінки та підвищення конкурентоспроможності, особливості конкуренції в туристичній галузі.

У другому розділі “Оцінка рівня конкурентоспроможності ТОВ “Поїхали з нами” надано характеристики та аналіз фінансової діяльності на підприємстві, проведена оцінка конкурентного середовища на ринку туристичних послуг в м. Одесі, конкурентні позиції ТОВ “Поїхали з нами”,

запропоновані напрямки підвищення конкурентоспроможності підприємства ТОВ «Поїхали з нами».

У третьому розділі **“Фінансове економічне обґрунтування доцільності рекомендацій підвищення конкурентоспроможності”** розроблені інвестиційні та операційні плани напрямів підвищення конкурентоспроможності ТОВ «Поїхали з нами», проведена оцінка економічної ефективності проекту підвищення конкурентоспроможності, оцінка ризиків та методів їх запобігання.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити наступні висновки:

1. Розглянуто поняття конкуренція — регульована економічна форма суперництва і боротьби між суб'єктами різних типів і форм власності та всередині них за найвигідніші умови та результати виробництва, обігу і розподілу з метою привласнення максимального доходу і передусім найбільшого прибутку. Конкуренція є необхідною та однією із найважливіших умов існування ринкової економічної системи. Основним завданням, і по суті головною функцією конкуренції — це боротьба виробників за споживача, з метою завоювання ринку та забезпечення сталого прибутку.

2. Оцінити конкурентоспроможність підприємства означає здійснити розрахунки комплексу показників, що характеризують різні аспекти діяльності підприємства та стан ринкового середовища, оцінити їх рівень та інтерпретувати отримані результати. В роботі були визначені кількісні, якісні, матричні, індексні, графічні методи.

3. В роботі розглянуто особливості конкуренції в туристичній галузі. Конкуренція в туризмі — це боротьба між туристичними організаціями за найбільш вигідні умови виробництва і збуту в цілях досягнення кращих результатів своєї підприємницької діяльності. Основний зміст конкуренції в туристичному секторі економіки — боротьба за споживача-туриста, як найповніше задоволення його потреб. Адаптуючи визначення конкуренції до сфери туризму можливо зазначити, що кожна туристична організація як основна інституційна виробнича одиниця (суб'єкт господарювання), не займаючи монопольного положення на ринку, веде постійну боротьбу за найвигідніші умови доступу до туристичних та економічних ресурсів, а також збуту туристичного продукту, маніпулюючи ціною та якістю послуг з метою задоволення потреб і збільшення потенційних споживачів, підвищення частки підприємства на споживчому ринку та отримання максимально можливого прибутку.

4. Турагенство ТОВ «Поїхали з нами» входить до мережі турагенств ПСН та знаходиться на вул. Велика Арнаутська, вугол Преображенської в центрі міста Одеси. Було засноване в 2011 році. Сфера діяльності - продаж туристичних продуктів (гарячі тури, путівки, екскурсійні тури). Має тісні зв'язки з найкращими туроператорами, серед партнерів даної мережі

налічуються відомі туроператори як національного рівня, так і міжнародного. Займається виїзним, внутрішнім та в'їзним туризмом.

5. Підприємство є платоспроможним, тобто підприємству цілком вистачає ресурсів для погашення поточних зобов'язань, є фінансово стабільним, але має додаткові резерви підвищення ефективності, витрати покриваються отриманим прибутком повністю та вчасно, дебіторська заборгованість повністю дозволяє покривати кредиторську. Є конкурентоспроможним, зобов'язання виконуються вчасно та у повній мірі. Є рентабельними за всіма статтями балансу. Щодо фінансового стану, то ТОВ "Поїхали з нами" є прибутковим підприємством.

6. За проведеним дослідженням конкурентного середовища на ринку туристичних послуг в м. Одесі, з'ясовано, що конкуренція серед туристичних фірм в м. Одесі велика. Статистичні дані свідчать про тенденції до спотворення ситуації на ринку, фактичне зростання кількості незалежних суб'єктів туристичної діяльності (збільшення турагенств), яке супроводжується посилення конкуренції між вітчизняними туристичними підприємствами на місцевому ринку.

7. Були виявлені конкурентні позиції турагенства ТОВ "Поїхали з нами", яке зайняло III місце за прикладом незваженої оцінки. І яке зіткнулося з такими конкурентними недоліками – якість надання послуг, кваліфікація персоналу (менеджерів) та особливості турагенства. Має перевагу над іншими конкурентами у роботі з партнерами, а саме з туроператорами - найбільша кількість.

8. У роботі були сформульовані такі напрямки підвищення конкурентоспроможності турагенства ТОВ "Поїхали з нами": підвищення якості обслуговування, підвищення кваліфікації та продуктивності персоналу та основним напрямком є надання особливості турагенству (введення нової послуги).

9. Складені інвестиційні та операційні плани впровадження проекту "Тур в Карпати на 4 дні із виїздом з Одеси та проживання у власній базі відпочинку турагенства "Поїхали з нами", яка має назву "Відпочивай з нами". Проект, починаючи з вересня 2020 року стає прибутковим, чистий прибуток становитиме 7,09 тис.грн, у наступному місяці планується отримати прибуток у розмірі 287,23 тис.грн в місяць. Розраховані показники ефективності проекту показали, що чистий приведений дохід складає 12874 грн., що свідчить про загальну ефективність проекту з урахуванням вартості грошей у часі. Термін окупності проекту складає 13 місяців. Індекс прибутковості показав, що інвестування в даний проект є вигідним, що свідчить про привабливість проекту для інвесторів. Значення внутрішньої норми рентабельності складає 266,4%, що свідчить про високу надійність та прийнятний рівень ризику проекту. Середня норма рентабельності складає 205,3%, що інвестування у бізнес, що аналізуються, є ефективним як враховуючи зміну вартості грошей у часі, так і без такого врахування.

10. Оцінені можливі ризики та заходи щодо їх мінімізації. Згідно із графіком точки беззбитковості, при плановій кількості туру 4 у розрахунку на місяць, поріг рентабельності складає 1,59. Коефіцієнт беззбитковості складає 1,52. Згідно нормативів проектного аналізу, безпечним рівнем є значення коефіцієнту беззбитковості на рівні 30%, тобто є значний запас міцності у випадку зменшення обсягу продажу.

АНОТАЦІЯ

Іванішина Л.О., «Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства в галузі туристичного бізнесу (на прикладі ТОВ “Поїхали з нами”»).

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою «Економіка, планування та управління бізнесом». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти конкурентоспроможності підприємства, поняття та сутність конкуренції, методи оцінки та підвищення конкурентоспроможності, особливості конкуренції в туристичній галузі. Охарактеризована та проаналізована діяльність ТОВ “Поїхали з нами”. Проведена оцінка фінансово-господарської діяльності ТОВ “Поїхали з нами”. Розглянуто конкурентне середовище на ринку туристичних послуг в м. Одесі. Визначені конкурентні позиції ТОВ “Поїхали з нами». Економічно обґрунтований проект щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства. Проведена оцінка економічної ефективності проекту. Проаналізовані можливі ризики та запропоновані заходи щодо їх мінімізації.

Ключові слова: конкуренція, туристичне агентство, туристичні послуги, конкурентоспроможність, проект, платоспроможність, рівень конкурентоспроможності, прогнозування, ризики.

ANNOTATION

Ivanishyna Liubov, «Ways of increasing the competitiveness of an enterprise in the field of tourism business (on the example of LLC “Go with us”»).

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty “076” «Entrepreneurship, trade and stock exchanges» under the master's program «Economics, planning and business management». – Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

Ways of increasing competition of the enterprise LLC “Go with us” in the sphere of tourism services are considered in this scientific work. Concept and main point of the competition, defined evaluation method and increasing competition, particulars of competition in the tourism industry are considered in this scientific work.

The activities of LLC “Go with us” are analyzed and characterized. The assessment of financial and economic activities has been assessed. Competitive playing field of tourism services market in Odesa is considered in this scientific work. Competitive positions of LLC “Go with us” are defined. The project about increasing competition, namely investment and operating commitments is provided. Assessment of the economic efficiency of the project has been assessed. Possible risks and methods for their reduction have been realized.

Keywords: competition, travel agency, competitiveness, travel services, project, solvency, level of competitiveness, prognostication, risks.